

Peter Cuijpers

Psalm 38

Gebed in zware ziekte

Psalm 38 is de derde van de reeks van zeven zogenaamde boetepsalmen (Ps. 6, 32, 38, 51, 102, 120 en 143). Het opschrift boven de Psalm luidt: 'Gebed in zware ziekte'. David is ernstig ziek en doet een dringend beroep op de HEERE om hem niet langer te straffen voor zijn zonden.

Voordat we dieper op deze Psalm ingaan, is het goed te vermelden dat David hier zelf tot de conclusie is gekomen dat zijn ziekte het gevolg was van zijn zonden. Laten wij uiterst terughoudend zijn om een directe relatie te leggen tussen ziekte en zonde. Zolang de vrienden van Job hun mond hielden, waren ze hem tot steun. Maar toen ze gingen spreken, beter geformuleerd: 'preken', nam de ellende voor Job alleen maar toe. Hun valse beschuldigingen aan het adres van Job veroorzaakten veel leed en verdriet. Hij bestempelde hen dan ook als *jammerlijke vertroosters* (Job 16:2). Laten we dus op onze hoede zijn voor een al te gemakkelijke constatering, dat God een mens straft voor zijn zonde door hem ziek te maken. Dit gaat niet altijd op, maar hier in deze psalm is het wel het geval. De constatering dat Davids ziekte het gevolg was van zonde in zijn leven, kwam echter niet van de buitenwacht maar van David zélf, en dat maakt een groot verschil!

Het eerste couplet

(vs. 2-13)

In het eerste couplet beschrijft David zijn ziekte, en de gevolgen daarvan:

- Gods pijlen waren tot diep in zijn vlees doorgedrongen, en de hand van de HEERE was op hem neergedaald;

- niets aan zijn vlees was meer gezond;
- niets was heel aan zijn gebeente;
- zijn wonden stonken en etterden;
- hij was gebogen en zeer diep gebukt;
- zijn lenden waren vol ontsteking, niets was meer gezond aan zijn vlees;
- hij was uitgeput en volslagen verbrijzeld;
- zijn hart bonsde in zijn binnenste;
- zijn kracht begaf hem, en zelfs het licht van zijn ogen moest hij missen;
- zijn vrienden, bekenden en familie hadden zich van hem teruggetrokken;
- zijn vijanden stonden hem naar het leven, spanden hem strikken en maakten hem het leven zuur met hun boosaardig geroddel.

De lichamelijke en geestelijke strijd kwelde David. Hij was uitgeput, depressief en overbelast. Er zijn veel overeenkomsten met Job. Denk aan zijn afzichtelijke ziekte, vrienden, bekenden en familie die zich van hem hadden teruggetrokken. Job genoot nog wel het gezelschap van zijn vrienden, maar of je met dit soort 'vrienden' blij moet zijn!? En ten slotte: Davids vijanden verheugden zich en keken met leedvermaak uit naar zijn laatste ademtocht (vgl. Ps. 41:6).

Praktische toepassing

David was zich ervan bewust dat zijn stinkende en etterende wonden het gevolg waren van zijn verdwaasdheid (vs. 6). De vrucht van de zonde smaakt aanvankelijk wel zoet, maar heeft een bittere nasmaak: *'De wijze vreest en wijkt van het kwaad. Maar de dwaas gaat zich te buiten en voelt zich toch veilig'* (Spr. 14:16).

David erkende dat hij als een dwaas had gehandeld door niet van het kwade te wijken, maar eraan toe te geven. Iemand kan zich lange tijd te buiten gaan aan bepaalde zonden en zich toch veilig voelen. In de Bijbel is een dwaas iemand die geen rekening houdt met God, of zegt dat er geen God is. Omdat God het kwaad in de regel niet meteen bestraft, maakt de dwaas zich schuldig aan de gruwelijkste misdaden en voelt hij zich toch veilig (zie Ps. 14:1; 53:2; Pred. 8:11-13).

Van een dwaas kan men niet anders verwachten, maar hoeveel gelovigen gedragen zich niet als dwazen? Onder het mom van de genade gaan zij zich te buiten aan

bepaalde zonden en voelen zich toch veilig. Wie er zo over denkt, heeft een verwrongen beeld van Gods genade. God behandelt de Zijnen als zonen, en zo nodig tuchtigt Hij ons in Zijn liefde (Hebr. 12:5-11). Dat is Gods genade!

Het tweede couplet

(vs. 14-23)

In het tweede couplet spreekt David zijn hoop uit en werpt hij zich volledig in de armen van de HEERE, zijn God. Hij hield zich doof voor al het boosaardig geroddel over hem. Op de aanvallen van zijn vijanden reageerde hij niet. Hij gedroeg zich tegenover hen als een doofstomme (vs. 14-15). In plaats daarvan zocht hij zijn toevlucht bij de HEERE. Al zijn hoop was op Hem gevestigd. Hij was ervan overtuigd dat de HEERE hem zou antwoorden en hem zou helpen (vs. 16). In de verzen 17-18 stelt David zich bijzonder kwetsbaar op door ons kennis te laten nemen van wat er in hem omging. Nu hij wankelde, zag hij het leedvermaak van zijn vijanden al voor zich. Als de Heere hem niet snel hielp, zouden zijn vijanden over hem triomferen.

Bij deze gedachte brak het angstzweet hem uit, want zichzelf kon hij niet helpen (vs. 11). En degenen die hem misschien konden helpen, hadden zich van hem teruggetrokken (vs. 12). Hun plaats was ingenomen door vijanden, die hem naar het leven stonden (vs. 13). Er was er maar Eén die hem in deze benarde situatie kon helpen: de Heere, zijn God (vs. 16). Zonde in ons leven verbreekt de gemeenschap met God. Wanneer we een beroep doen op God, zal eerst de gemeenschap moeten worden hersteld (zie Jes. 59:1-2). Dit gebeurt door onze zonden voor God te *belijden* (zie 1 Joh. 1:9). En dit is wat David deed: hij beleed zijn zonden en ongerechtigheden (vs. 19).

Het gedenkoffer

Als we bedenken dat Psalm 38 werd gezongen bij het gedenkoffer, ligt hierin een kostbare gedachte besloten. Het spijsoffer was het enige offer, dat niet bloedig was. Het spreekt niet van de dood, maar van het leven van de Heere Jezus op aarde: Zijn leven waarin Hij de Vader volkomen heeft verheerlijkt. Bij het spijsoffer of graanoffer moest een gedenkoffer worden gebracht (zie Lev. 2:2,9,16). Dit was een gedachtenis-deel dat alléén voor God was bestemd. De priester liet het op het altaar in rook opgaan als een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HEERE (Lev. 2:9). Het leven van Christus was zoals de wierook, die met een welriekende geur voor Gods aangezicht opsteeg. Wij begrijpen maar een fractie hiervan, want

niemand kent de Zoon dan de Vader (Matt. 11:27). Daarom was het gedenkoffer alleen voor God bestemd. Van wat overbleef van het spijsoffer mochten de priesters eten. Ook op de toonbroden in het heiligdom moest wierook liggen als een vuuroffer voor de Heere (Lev. 24:7).

De betekenis van het gedenkoffer is tweeërlei: de offeraar gedenkt de Heere, en de Heere richt Zijn aandacht op de offeraar. De offeraar wordt voor Hem in herinnering gebracht (vgl. Num. 10:10). In Leviticus 2 belijdt de offeraar de Naam van de Heere en verbindt de grootheid van Zijn Naam met het spijsoffer, *en Hij gedenkt de offeraar*. In Leviticus 24 wordt de Naam van de Heere als het ware in wierook op de toonbroden geschreven. Maar tegelijkertijd gedenkt de Heere Zijn volk in het symbool van de toonbroden. Als Hij aan Zijn volk denkt, komt Hij tussenbeide, en is dit hun ten goede (Lev. 26:44-45; Ps. 89:48, 51). Als Hij de ongerechtigheden 'niet gedenkt', wil dit zeggen dat Hij ze vergeeft (Ps. 79:8-9; Jer. 31:34).

Het gedenkoffer dat David bracht, had als doel dat de Heere hem in beeld kreeg. Terwijl hij het gedenkoffer bracht en de liefelijke reuk van de wierook vanaf het altaar voor God opsteeg, bad hij de woorden: *'HEERE, verlaat mij niet. Mijn God, wees niet verre van mij! Haast U, mij ter hulp, HEERE mijn heil'* (vs. 22-23). Hier wordt prachtig uitgebeeld wat Christus tot de Zijnen zegt: *'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: alles wat u de Vader zult bidden in Mijn naam, zal Hij u geven. Tot nu toe hebt u niets gebeden in Mijn naam; bid en u zult ontvangen, opdat uw blijdschap volkomen zal zijn'* (Joh. 16:23-24). We begrijpen nog maar een fractie van de liefde en de gemeenschap tussen de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus. Als we hiervan méér begrepen, zouden we veel vaker gebruik maken van het gedenkoffer. Het gebed in combinatie met het 'gedenkoffer' doet het Vaderhart sneller kloppen. Laten we dan ook een voorbeeld aan David nemen en ons hart voor Hem uitstorten bij het gedenkoffer.

Praktische toepassing

Elk kind van God dat te maken krijgt met ernstige ziekte, moet zich afvragen of de Heer hem hiermee iets te zeggen heeft. Zijn er zonden in mijn leven waaraan ik halsstarrig vasthoud? Zoals we overdacht hebben, zijn zonden de oorzaak ervan dat de gemeenschap met God wordt verbroken. God, onze Vader, doet er alles aan om die gemeenschap te herstellen; ziekte is één van de middelen die Hij gebruikt om tot Zijn doel te komen.

In deze Psalm worden drie stappen genoemd die leiden naar genezing:

1. Erken en belijd uw of jouw zonden (vs. 4-6).
2. Stel alle hoop op God (vs. 16).
3. Roep Hem in het geloof aan (vs. 22-23).

Hiermee is niet gezegd dat dit stappenplan altijd naar lichamelijke genezing zal leiden; was dat maar waar! Vandaag zien we het fenomeen dat christenen al hun hoop vestigen op zogenaamde genezingsbedienaars, om genezen te worden van hun handicap of ziekte. Nog maar enkele jaren geleden werden er vanuit Nederland massaal vluchten naar Nigeria geboekt, om in Lagos door een zeer bedenkelijk persoon genezen te worden. Inmiddels is deze vaak bejubelde 'profeet' bij velen uit de gratie gevallen, en voor de zoveelste keer is men een illusie armer geworden. Het is nergens voor nodig om ons heil bij een genezingsbedienaar te zoeken. Vroeg of laat vallen al deze zogenaamde dienaars door de mand. Jezus is mijn Heiland. Hij is met eerbied gesproken 'mijn Genezingsbedienaar'. Door Hem mag ik rechtstreeks tot de Vader bidden.

Als je zelf tot de conclusie bent gekomen dat je ziekte wel eens een gevolg kan zijn van je zonden en je behoefte eraan hebt om hierover met een ander te spreken, doe dat dan. Alleen al het delen van dit soort zaken met een of meerdere vertrouwenspersonen, kan genezend werken. In Jakobus 5:14 worden de oudsten erbij geroepen. Van oudsten wordt verwacht dat ze wijs en geestelijk zijn; dat ze iets niet gaan rondbazuinen wat zich in de binnenkamer afspeelt. Wat er verder in Jakobus 5 over dit onderwerp wordt geschreven, laten we nu voor wat het is. Persoonlijk hecht ik aan een ritueel niet al te veel waarde, behalve dat we elkaar de zonden moeten belijden en voor elkaar moeten bidden. Maar laten we elkaar a.u.b. niet gaan verketteren om een flesje olie. Eenieder is wat mij betreft vrij om de olie wel of niet te gebruiken.

Profetische toepassing

Er zijn uitleggers die van mening zijn dat het lijden dat over David kwam, profetisch spreekt van het lijden dat over Christus is gekomen. Ze vergeten daarbij echter dat David spreekt over 'mijn zonde' (vs. 4), 'mijn ongerechtigheden' (vs. 5), 'mijn verdwaasdheid' (vs. 6), en 'mijn plaag' (vs. 12). Christus heeft echter geen zonde gedaan (1 Petr. 2:22), Hij heeft geen zonde gekend (2 Kor. 5:21), en in Hem is geen zonde (1 Joh. 3:6). Alleen Hij kon zeggen: 'Wie van u overtuigt Mij van zonde?' (Joh. 8:46).

De Bijbel leert dat Christus onze zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout (1 Petr. 2:24), en dat Hij voor ons – op het kruis – tot zonde is gemaakt (2 Kor. 5:21). Vandaar dat men tot de gedachte is gekomen dat we in deze Psalm de Geest van Christus horen spreken over 'mijn zonden' enzovoorts. J.N. Darby schrijft hierover het volgende:

*'Nu is het evenwel de vraag in hoeverre de Geest van Christus in de toestand van deze Psalm wordt gevonden. Ik denk volledig, hoewel Christus persoonlijk natuurlijk nooit in zo'n toestand zou kunnen zijn. Zonder twijfel is de Psalm het gevolg van de zware kastijding die voor iedereen openbaar was. Zulke gevallen kunnen zich in al hun uitgestrektheid bij het overblijfsel voordoen. Het beginsel is overigens van algemene toepassing. In Christus kon natuurlijk niets gevonden worden waardoor Hij gekastijd, getuchtigd, moest worden, maar door de zonde in al zijn verschrikking en omvang voor Zich te zien, en op Zijn weg al de smarten te ontmoeten die het volk zullen treffen, kon Hij Zich – hoewel Hij het 'groene' hout was – in het oordeel verplaatsen dat over het 'dorre' hout zal komen. Hij kon eenvoudig niet zeggen wat hier staat, maar Hij kon wel volkomen meevoelen met hen die zo moeten spreken.'*¹

Met Darby denk ik dat we dichter bij de Schrift blijven als we hier profetisch het overblijfsel uit Israël horen spreken tijdens de Grote Verdrukking, en niet Christus persoonlijk. David werd gedurende een periode in zijn leven door God getuchtigd vanwege zijn zonden. Het gaat m.i. te ver om deze periode van ongerechtigheid en tucht te verbinden aan het lijden van Christus op het kruis, zoals dit overduidelijk wel het geval is in Psalm 22.

Oude Sporen 2018

---

¹ J.N. Darby, Synopsis van de Bijbel III, p. 129-130